

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.10.11.
COM(2011) 636 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**KÖZÖS EURÓPAI ADÁSVÉTELI JOG A BELSŐ PIACON BELÜLI, HATÁRON
ÁTNYÚLÓ ÜGYLETEK ELŐSEGÍTÉSE ÉRDEKÉBEN**

1. HÁTTÉR

Az Európai Unió egyik legjelentősebb teljesítménye az 500 millió fogyasztót felölelő egységes piac. Az Unió alapvető szabadságai feljogosítják a vállalkozásokat és a polgárokat, hogy szabadon mozogjanak és érintkezzenek a határok nélküli térségben. Az uniós tagállamok közötti akadályok folyamatos csökkentése számos előnnyel jár a polgárok számára, így például szabadon utazhatnak, tanulhatnak és dolgozhatnak külföldön. A polgárok fogyasztóként is sok gazdasági előnyhöz jutnak, ilyenek az olcsóbb repülőjegyek és az alacsonyabb mobiltelefonálási roaming-díjak, valamint a szélesebb termékskálához való hozzáférés lehetősége. A kereskedők a határokon túlra is kiterjeszthetik tevékenységüket annak révén, hogy árukat importálnak és exportálnak, külföldön szolgáltatásokat nyújtanak, illetve ott telepednek le. Ezáltal kihasználják a méretgazdaságosság, és az egységes piac által kínált nagyobb üzleti lehetőségek előnyeit.

Az említett komoly sikerek ellenére az uniós tagállamok közötti akadályok továbbra is fennállnak. Ezek nem minden esetben teszik lehetővé, hogy a polgárok és a vállalkozások teljes mértékben kihasználják az egységes piacon, és konkrétan a határon átnyúló kereskedelemben rejlő lehetőségeket. Az említett akadályok jelentős része a nemzeti jogrendszerek eltéréseire vezethető vissza. A határon átnyúló kereskedelmet hátráltató legfontosabb akadályok közé tartozik a 27 uniós tagállam szerződési jogának különbözősége.

Valamennyi gazdasági ügylet szerződésen alapul. Ezért a kereskedők és a fogyasztók egyaránt nap mint nap szembesülnek olyan szabályozási különbségekkel, amelyek a szerződés megkötésének vagy felmondásának módjára, a hibás termék orvoslásának mikéntjére, vagy a késedelmes fizetés esetén fizetendő kamat mértékére vonatkoznak. A kereskedők számára ezek a különbségek további bonyodalmakat és költségeket okoznak, különösen akkor, ha több másik uniós tagállamba kívánják exportálni termékeiket és szolgáltatásaikat. Az említett különbségek a fogyasztók számára megnehezítik, hogy a sajátjuktól eltérő országban vásároljanak, ami különösen az online vásárlásokkal kapcsolatban érzékelhető.

- A kereskedőknek az eltérő szerződési jogok meglétéből fakadó nehézségei

A szerződési joggal összefüggő akadályok fennállása kedvezőtlen hatást gyakorolhat azokra a vállalkozásokra, amelyek mérlegelik a határon átnyúló kereskedelmet, és elrettentheti őket az új piacokra történő belépéstől. Ha egy kereskedő úgy dönt, hogy más tagállamokbeli fogyasztók vagy vállalkozások számára értékesít termékeket, olyan összetett jogi környezetben kell eligazodnia, amelyet az EU-n belül meglévő sokféle szerződési jog jellemez. Az első lépések egyikeként meg kell állapítania, hogy melyik jog alkalmazandó a szerződésre. Ha külföldi jog alkalmazandó, a kereskedőnek meg kell ismerni annak követelményeit, jogi tanácsot kell igénybe vennie, és esetleg a külföldi joghoz kell igazítania a szerződést. Online kereskedelem esetén a kereskedőnek a weboldalát is oly módon kell átalakítani, hogy az megfeleljen a célországban alkalmazandó követelményeknek. A kereskedők szerint a külföldi szerződési jog megismerésének nehézsége áll az első helyen a vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletek akadályai közül, míg a vállalkozások egymás közötti ügyletei tekintetében ez a harmadik leg súlyosabb gátló tényező¹.

¹ A vállalkozások és a fogyasztók közötti ügyletekben alkalmazott európai szerződési jogról szóló 321. Eurobarométer-felmérés 23. o., valamint a vállalkozások közötti ügyletekben alkalmazott európai szerződési jogról szóló 320. Eurobarométer-felmérés, 15. o. Ez a helyzet eltérő az Amerikai Egyesült Államokban. Annak ellenére, hogy az 50 tagállamban különböző szerződési jogi

Az említett akadályok leküzdése ügyleti költségek viselésével jár. Ez a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k), és különösen a mikro- és kisvállalkozásokat sújtja a leginkább, mivel az üzleti forgalmukhoz képest különösen magas a több külföldi piacra történő belépés költsége. Az egyik tagállamból a másikba történő export ügyleti költségei elérhetik egy kiskereskedelmi mikrovállalkozás éves üzleti forgalmának 7 %-át. Négy tagállamba való kivitel esetén ez a költség az éves üzleti forgalom 26 %-áig emelkedhet.² Azok a kereskedők, akik a szerződési jogi akadályok miatt nem mernek határon átnyúló ügyleteket kötni, legalább évi 26 milliárd EUR értékű uniós belüli kereskedelmi forgalomtól esnek el.³

- A fogyasztóknak az elérő szerződési jogok meglétéből fakadó nehézségei

A fogyasztók 44 %-a szerint a jogaikkal kapcsolatos bizonytalanság retenti vissza őket attól, hogy más uniós országokban vásároljanak.⁴ Bár a fogyasztók egyharmada egységes európai szabályok esetén megfontolná, hogy másik uniós országból online vásároljon⁵, jelenleg csak 7 %-uk teszi meg ezt.⁶ Határozatlanságuk gyakorta azzal függ össze, hogy aggódnak amiatt, mit tehetnek, ha valami rosszul alakul, és bizonytalanok abban a tekintetben is, hogy milyen jellegű jogokkal rendelkeznek egy másik országban történő vásárlás esetén. Másrészt azok a kellő bizalommal rendelkező fogyasztók, akik az egész Unióban – különösen online – aktívan kutatnak termékek iránt, gyakran azt tapasztalják, hogy a kereskedő megtagadja az értékesítést vagy a szállítást. Legalább 3 millió fogyasztónak volt ilyen tapasztalata egy év alatt. A gyakorlatban a határon átnyúló keretek közötti online termékvásárlás iránti kísérletek sűrűbben végződnek kudarcra, mint sikerrel⁷, és végül gyakorta jelenik meg az alábbihoz hasonló kiábrándító üzenet: „ez a termék nem elérhető az Ön lakóhelye szerinti országban.”

A Bizottság arra törekszik, hogy megszüntesse a határon átnyúló kereskedelem fennmaradó akadályait annak révén, hogy segíti a kereskedők üzletkötését és megkönnyíti a határon átnyúló vásárlást a fogyasztók számára. Igazolást nyert, hogy a közös eredetű jogrendszerrel (pl.: a common law és a skandináv jogi hagyomány) rendelkező országok közötti kétoldalú kereskedelem 40%-kal magasabb, mint két olyan ország között, amelyek nem rendelkeznek ilyen hasonlósággal.⁸ Ezt szem előtt tartva az Európai Bizottság belefoglalta 2011. évi munkaprogramjába az európai szerződési jogra vonatkozó jogi aktust⁹. Erre Jose Manuel Barroso elnök külön is felhívta az Európai Parlament figyelmét, az annak elnökéhez, Jerzy

rendszerek léteznek, például egy Marylandben letelepedett kereskedő könnyen eladhatja a termékeit egy Alaszkában lakó fogyasztónak, mivel az amerikai jog értelmében ilyen esetben a kereskedőnek csak a Marylandben alkalmazandó szerződési jogi szabályokat kell figyelembe vennie, és nem kell törődnie az alaskai szerződési joggal. Emellett az USA Egységes Kereskedelmi Kódexe szoros összhangot teremtett a különböző államok szerződési jogi rendszerei között. Így az amerikai kereskedők számára az 50 állam gazdasági területe szerződési jogi értelemben sokkal inkább belső piac, mint az uniós kereskedők számára az Európai Unió 27 tagállama.

² Az európai szerződési jog hatásáról szóló – az alábbi internetcímen hozzáférhető – KKV panel felmérésre adott vállalkozói válaszokon alapuló becslés: http://ec.europa.eu/justice/contract/files/report_sme_panel_survey_en.pdf, valamint az Eurostatnak a vállalkozások szerkezetére vonatkozó statisztikái.

³ A vállalkozások közötti ügyletekben alkalmazott európai szerződési jogról szóló 320. Eurobarométer-felmérés, 24. és 25. o.

⁴ A határon átnyúló kereskedelemhez és a fogyasztóvédelemhez való viszonyulások, 299a. Eurobarométer-felmérés, 10. o.

⁵ 299a. Eurobarométer-felmérés, 14. o.

⁶ A határon átnyúló kereskedelemhez és a fogyasztóvédelemhez való fogyasztói viszonyulások, 299. Eurobarométer-felmérés, 13. o.

⁷ SEC(2010)385, Harmadik fogyasztói piaci eredménytábla, 9. o.; Egy kísérlet, amelyben próbavásárlók 11000 próba ügyletet végeztek, azt mutatta, hogy a határon átnyúló termékvásárlási kísérletek 61%-a meghiúsult. Az esetek 50%-ában a kereskedők elutasították a fogyasztó országának kiszolgálását.

⁸ A. Turrini és T. Van Ypersele, *Traders, courts and the border effect puzzle [A kereskedelem, a bíróságok és határok hatásának elemzése]*, Regional Science and Urban Economics, 40, 2010, 82. o.

⁹ COM(2010) 623 végleges, 2010.3.31., 7. o.

Buzekhez intézett levelében.¹⁰ Az *Európa 2020 stratégia*¹¹, valamint az EU több más stratégiai dokumentuma kifejezetten elismerte a szerződési jogi eltérések által támasztott akadályok leküzdésének szükségességét. Az utóbbiak közé tartozik *A stockholmi program végrehajtásáról szóló cselekvési terv*¹², és az *Európai digitális menetrend*¹³, amely a digitális gazdaság előmozdítására irányuló egyik legfontosabb fellépésként előirányozza egy választható szerződési jogi aktus kidolgozását; a *Kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálata*¹⁴, amelynek célja azon akadályok – köztük a szerződési joggal összefüggő akadályok – lebontása, amelyek gátolhatják a kkv-k potenciális növekedését; valamint az *Egységes piaci intézkedéscsomag*¹⁵, amely felveti a határon átnyúló ügyletek elősegítésére szolgáló jogi aktus elképzelését. Emellett az első európai szemesztert megnyitó *Éves növekedési jelentés* hangsúlyozta, hogy az európai szerződési jogi aktus komoly lehetőséget jelent az egységes piacon belüli növekedés és kereskedelem ösztönzésére.¹⁶ A Miniszterek Tanácsának lengyel elnöksége 2011 második félévének kiemelt jelentőségű feladatai közé emelte az európai szerződési jogra vonatkozó további munkát¹⁷.

1.1. A jelenlegi jogi keret

Az EU-n belüli jelenlegi jogi keretet a tagállami szerződési jogok különbözősége jellemzi. Az uniós jogszabályok felölelnek számos, gyakorta konkrét problémák megoldására szolgáló közös szabályt, azonban – amint az I. mellékletben látható – ezek az összehangolt szabályok nem érintik a szerződési jog legtöbb területét, és az esetek nagyobbik részében alkalmazhatóságuk esetén is jelentős mozgásteret biztosítanak a tagállamoknak a különböző szabályok alkalmazása terén. Európa egységes piacán nem létezik olyan egyetlen, egységes és átfogó szerződési jogi szabályrendszer, amelyet a vállalkozások és a fogyasztók alkalmazhatnának a határon átnyúló ügyleteikben.

- Kollíziós jogi normák

Az EU *egységes kollíziós normákat* hozott létre a határon átnyúló ügyletek jogbiztonságának fokozása érdekében. A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló Róma I. rendelet lehetővé teszi, hogy a szerződő felek megválasszák a szerződésükre alkalmazandó

¹⁰ Bővebben:
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/393&format=HTML&aged=1&language=HU&guiLanguage=en>

¹¹ A Bizottság közleménye; Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája, COM(2010) 2020 végleges, 2010.3.3., 21. o. Lásd még: Éves növekedési jelentés: az EU válságra adott átfogó válaszlépéseinek előmozdítása, COM(2011)11 – A1/2., 5. o.

¹² A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai gazdasági és Szociális bizottságnak és a Régiók Bizottságának - A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítása a polgárok szolgálatában, A stockholmi program végrehajtásáról szóló cselekvési terv, COM(2010) 171 végleges, 2010.4.20., 5. és 24. o.

¹³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai digitális menetrend, COM(2010) 245 végleges, 2010.8.26., 13. és 37. o.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálata, COM(2011) 78 végleges, 2011.2.23., 11. és 13. o.

¹⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának; Egységes piaci intézkedéscsomag: Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez, „Együtt egy újfajta növekedésért”, COM(2011) 206 végleges, 2011.4.13., 15. és 19. o.

¹⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának; Éves növekedési jelentés: az EU válságra adott válaszlépéseinek előmozdítása”, COM(2011) 11, 2011.1.12. A Bizottság közleménye:

¹⁷ Lásd:
http://pl2011.eu/sites/default/files/users/shared/o_prezydencja/programme_of_the_polish_presidency_of_the_council_of_the_eu.pdf.

jogot, illetve meghatározzák, hogy melyik jogot kell alkalmazni e jogválasztás hiányában.¹⁸ Mindazonáltal a kollíziós normák jellegükből adódóan nem szüntethetik meg az anyagi szerződési jog különbségeit, csupán megalapozzák az adott határon átnyúló ügyletre alkalmazandó nemzeti anyagi jog megállapítását, amennyiben elméletileg több eltérő nemzeti jog is alkalmazható volna.

Ezen felül a vállalkozás és a fogyasztó közötti határon átnyúló ügyletek esetén a Róma I. rendelet 6. cikkének (2) bekezdése azt is előírja, hogy azoknak a kereskedőknek, akik tevékenysége a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti országba irányul – ez például akkor valósulhat meg, ha weboldalt indítanak az ország nyelvén, a fogyasztó pénznemében kínálnak értékesítést, illetve a kereskedő országától eltérő, felső szintű domain nevet használnak – meg kell felelniük a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti ország kötelező fogyasztóvédelmi előírásainak. A kereskedő alkalmazhatja teljes egészében a fogyasztó nemzeti jogát, vagy pedig másik jogot választhat, ami a gyakorlatban legtöbbször a saját joga lesz. Mindazonáltal a kereskedőnek még az utóbbi esetben is biztosítania kell a fogyasztó nemzeti jogából fakadó kötelező fogyasztóvédelmi rendelkezések betartását, amennyiben azok magasabb szintű védelmet írnak elő. Ennek következtében előfordulhat, hogy a kereskedő általános szerződési feltételeit módosítani kell a különböző országok követelményei szerint.

- Anyagi jogi normák

Az EU – összehangolási intézkedések elfogadása révén – tett néhány komoly lépést az anyagi jogok eltéréseinek csökkentése érdekében, különösen a fogyasztói jog területén. Ugyanakkor az említett összehangolási intézkedések nem fedik le a szerződések teljes életciklusát, és így nem szüntetik meg a kereskedőnek azt a köteleességét, hogy figyelembe vegye a célországának szerződési jogi rendszerét. Emellett az említett összehangolási intézkedések főként a vállalkozás és a fogyasztó közötti ügyletekre korlátozódnak.

A vállalkozás és a fogyasztó közötti szerződések esetében az uniós jogi keret a fogyasztók előnyére védelmük jelentős erősödéséhez vezetett. Mindazonáltal – a nemzeti jogok összehangolása tekintetében a közelmúltban elfogadott fogyasztói jogokról szóló irányelv révén elért előrehaladás ellenére – világos, hogy a fogyasztói és a szerződési jog terén politikai korlátok szabják meg, hogy milyen széles körben fogadható el a „teljes körű összehangolásra” épülő megközelítés. Ez abban is megmutatkozik, hogy az Európai Parlament és a Tanács hatályban tartotta a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló irányelvet¹⁹, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok különböző mértékben támaszkodjanak a legfontosabb összehangolt jogokra.

Ami **a vállalkozások közötti szerződéseket** illeti, az EU által elfogadott anyagi jogi szabályok hatálya még a vállalkozás és a fogyasztó közötti szerződésekénél is korlátozottabb, csupán a szerződési jog területének néhány sajátos kérdésére terjed ki. Például a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv²⁰ összehangolja ugyan a késedelmes fizetés esetén fizetendő késedelmi kamatra vonatkozó szabályokat,

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.), HL L 177., 2008.7.4., 6. o.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól, HL L 171/12., 1999.7.7.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/7/EU irányelve (2011. február 16.) a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről, HL L 48/1., 2011.2.23.

azonban lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szigorúbb szabályokat alkalmazzanak. Nemzetközi szinten az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételéről szóló 1980. évi egyezménye (a továbbiakban: a bécsi egyezmény) vezetett be a vállalkozások közötti ügyletekre vonatkozó, szélesebb körű szabályrendszert. Ugyanakkor nem minden tagállam ratifikálta a bécsi egyezményt, amely így nem alkalmazandó az Egyesült Királyságban, Írországon, Portugáliában és Máltán. Az egyezmény nem terjed ki átfogóan a szerződések teljes életciklusára, továbbá (mivel az ENSZ rendszerén belül nem létezik olyan kötelező joghatóság, mint amelyet az Európai Unió Bírósága tölt be az EU egységes piacon) nem tartalmaz olyan mechanizmust, amely az eltérő nemzeti bíróságok által adott esetleg eltérő értelmezés esetén biztosítaná annak egységes értelmezését. A bécsi egyezményt csupán viszonylag kisszámú kereskedő alkalmazza.²¹

1.2. Az európai uniós szintű fellépés szükségessége

Az EU már egy évtizede dolgozik az európai szerződési jog kialakításán. Az európai szerződési jogról szóló 2001. évi közleményében²² a Bizottság kiterjedt nyilvános konzultációt indított a tagállami szerződési jogok közötti eltérésekből származó problémákról. A Bizottság 2003-ban nyomon követési intézkedésként cselekvési tervet adott ki²³, amelyben javaslatot tett az európai szerződési jog minőségének és koherenciájának javítására egy olyan közös referenciakeretet létrehozása révén, amely tartalmazza a jogalkotáskor vagy jogszabály-módosításkor az uniós jogalkotó által alkalmazandó közös elveket, terminológiát és mintaszabályokat.

A Bizottság ezt követően finanszírozást nyújtott egy nemzetközi egyetemi hálózat munkájához, amely az előkészítő jogi kutatást végezte. 2008 végén lezárult ez a kutatómunka²⁴, aminek eredményeként tanulmány formájában közzétették a közös referenciakeret tervezetét²⁵. Az említett elemző munkával egyidejűleg az Association Henri Capitant des Amis de la Culture Juridique Française és a Société de Legislation Comparée a *Principes Contractuels Communs* tervezetét is összeállította.²⁶

2010. július 1-jén a Bizottság hat hónapos nyilvános konzultációt indított (zöld könyv) a szerződési jog Unión belüli koherenciájának erősítése tekintetében a különféle megvalósítási lehetőségekről. A zöld könyv egy sor különféle szakpolitikai lehetőséget mutat be. Ezek felölelik a szerződési joggal összefüggő koherens fogalmakat, elveket és mintaszabályokat megállapító „eszköztárat”, a nemzeti szerződési jogi jogszabályokat egyetlen európai jogszabállyal helyettesítő rendeletet, illetve az Unión belül szabadon választható olyan eszközre vonatkozó elképzelést, amely a meglévő nemzeti jogszabályok alternatíváját jelentő

²¹ A vállalkozások közötti ügyletekben alkalmazott európai szerződési jogról szóló 320. Eurobarométer-felmérés, 57. o.: csak a válaszadók 9%-a nyilatkozott úgy, hogy rendszeresen alkalmaz nemzetközi jogi okmányokat, köztük a bécsi egyezményt és az UNIDROIT-elveket.

²² A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek - Az európai szerződési jog, COM(2001) 398, 2001.7.11.

²³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A koherensebb európai szerződési jogra vonatkozó cselekvési terv, COM(2003) 68, 2003.2.12.

²⁴ A kutatómunkát a Bizottság hatodik kutatási keretprogramja finanszírozta, azonban ez nem hivatalos bizottsági dokumentum.

²⁵ Von Bar, C., Clive, E. and Schulte Nölke, H. (szerk.), *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law* [Az európai magánjog elvei, meghatározásai és mintaszabályai]. *Draft Common Frame of Reference* (DCFR) [A közös referenciakeret tervezete, kkr], München, Sellier, 2009.

²⁶ Fauvarque-Cosson, B. és Mazeaud, D. (szerk.), *European Contract Law, Materials for a Common Frame of Reference: Terminology, Guiding Principles, Model Rules* [Az európai szerződési jog, A közös referenciakeret elemei: terminológia, irányadó elvek, mintaszabályok], München, Sellier, 2008.

választási lehetőségként állna a felek rendelkezésére. A Bizottsághoz 320 válasz²⁷ érkezett a konzultáció során. Számos érdekelt az „eszköztárat” tartotta hasznosnak, míg a 4. lehetőség (az európai szerződési jog választható eszköze) önmagában és az „eszköztár” lehetőséggel összekapcsolva is kapott támogatást, ami azonban bizonyos feltételekhez kötődött, nevezetesen a fogyasztóvédelem magas szintjéhez, az egyértelműséghez és a rendelkezések felhasználóbarát jellegéhez.

Ezt megelőzően, a Bizottság 2010. április 26-i határozatával²⁸ létrehozta az európai szerződési jog szakértői csoportját, amely Európa minden részéből származó egykori bírakat, gyakorló jogászokat és egyetemi szakértőket tömörít. A csoport feladata az volt, hogy az addig elvégzett kutatás alapján készítsen megvalósíthatósági tanulmányt egy lehetséges jövőbeli európai szerződési jogi aktusról, amely lefedi a határon átnyúló ügyletek során a gyakorlatban felmerülő legfontosabb kérdéseket. A szakértői csoport munkája és a fogyasztók, a vállalkozások (különösen a kkv-k) és a jogi szakemberek által jelzett igények közötti kapcsolatok szorosabbra fűzése céljából a Bizottság létrehozta a legfontosabb érdekeltek csoportját (az ún. „véleményező testület”), amely gyakorlati oldalról segítette a szakértői csoportot a megvalósíthatósági tanulmányhoz kialakítandó szabályok felhasználóbarát jellege tekintetében. A megvalósíthatósági tanulmány, amelyet 2011. május 3-án tettek közzé az uniós intézmények további munkájához ötletekkel szolgáló „eszköztárként”, értékes hozzászólásokat váltott ki az érdekeltek és a jogi szakértők részéről. Az érdekeltektől kapott 120 hozzászólás többsége nagyjából a javaslattal kapcsolatos alábbi három nagy témát érintő észrevételként csoportosítható: a javaslat felhasználóbarát volta, a vállalkozások és a fogyasztók érdekei közötti egyensúly, valamint a jogbiztonság. A Bizottság sok olyan felvetést figyelembe vett, amelyek tovább javították és erősítették a javaslatot. A Bizottság arról is megkérdezte az érdekelteket, hogy a digitális tartalomnak szerepelnie kellene-e a javaslatban – a válaszadók többsége igenlően válaszolt.

Az Európai Parlament hosszú évek óta határozottan támogatja az európai szerződési jogra irányuló munkát.²⁹ 2011 júniusában a Bizottság zöld könyvére válaszul a Parlament négyötödös többséggel támogatta a választható, egész Unióra kiterjedő szerződési jogi szabályokat, amelyek megkönnyítenék a határon átnyúló ügyleteket (a zöld könyv 4. választási lehetősége).³⁰ Az Európai Gazdasági és Szociális Tanács szintén a szerződési jog új, előrehaladott opcionális rendszerét támogató véleményt fogadott el³¹.

²⁷ A legtöbb tagállam, sok vállalkozói szervezet, több fogyasztóvédelmi szervezet, sok gyakorló jogászokat tömörítő egyesület és jelentős számú egyetemi szakember küldött választ.

²⁸ HL L 105., 2010.4.27., 109. o.

²⁹ Resolution of 26 May 1989 on action to bring into line the private law of the Member States (1989. május 26-i állásfoglalás a tagállamok magánjogának összhangba hozására irányuló fellépésről), HL C 158, 1989.6.26., 400. o.; resolution of 6 May 1994 on the harmonisation of certain sectors on the private law of the Member States (1994. május 6-i állásfoglalás a tagállami magánjogok egyes területeinek összehangolásáról), HL C 205, 1994.7.25., 518. o.; resolution of 15 November 2001 on the approximation of the civil and commercial law of the Member States (2001. november 15-i állásfoglalás a tagállamok polgári és kereskedelmi jogának összehangolásáról), HL C 140 E., 2002.6.13., 538. o.; resolution of 2 September 2003 on the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council – A more coherent European contract law - An action plan (2003. szeptember 2-i állásfoglalás az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló, a koherensebb európai szerződési jogra vonatkozó cselekvési terv című bizottsági közleményről), HL 76E., 2004.3.25., 95. o.; 2006. március 23-i állásfoglalás az európai szerződési jog és a közösségi vívmányok felülvizsgálata tekintetében követendő útról, HL C 292E., 2006.12.1., 109-112. o.; 2006. szeptember 7-i állásfoglalás az európai szerződési jogról, HL C 305E., 2006.12.14., 247-248. o.; a 2007. december 12-i állásfoglalás az európai szerződési jogról, HL C 323E., 2008.12.18., 364-365. o., valamint a 2008. szeptember 3-i állásfoglalás az európai szerződési jog közös referenciakeretéről, HL C 295E., 2009.12.4., 31-32. o.

³⁰ 2011. júniusi állásfoglalás a fogyasztók és a vállalkozások javára szolgáló európai szerződési jog felé történő előrehaladás szakpolitikai választási lehetőségeiről, Eljárás 2011/2013. (INI).

³¹ HL C 84., 2011.3.17., 1. o.

2. VÁLASZTHATÓ KÖZÖS EURÓPAI ADÁSVÉTELI JOG

2.1. A közös európai adásvételi jog működése

Az érdekeltekkel folytatott kiterjedt konzultációt követően, valamint a hatásvizsgálat alapján a Bizottság úgy döntött, hogy a közös európai adásvételi jogáról szóló rendeletre vonatkozó javaslatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé. E javaslat hozzá kíván járulni ahhoz, hogy a szerződési szabadság alapján fokozzák a növekedést és a kereskedelmet a belső piacon, és magas szintű fogyasztóvédelem valósuljon meg, összhangban a szubszidiaritás és az arányosság elveivel. A javaslat felhasználja az európai szerződési jog szakértői csoportja és a „véleményező testület” által kialakított „eszköztárat”, valamint figyelembe veszi az érdekeltektől és a szakértőktől kapott hozzászólásokat.

A közös európai adásvételi jogra irányuló bizottsági javaslat a szerződés egész életciklusára kiterjedő, egységes szerződési jogi szabályrendszert irányoz elő, amely a szerződési jog „második rendszereként” minden tagállam nemzeti jogának részét képezné. E „második rendszert” körültekintően úgy alakítottuk ki, hogy a határon átnyúló kereskedelem szempontjából legfontosabb szerződésekre irányuljon, azokban az esetekben, amikor a legnyilvánvalóbban megoldást kell találni az akadályok lebontására. E rendszer jellemzői a következők:

Minden tagállamban közös szerződési jogi rendszer: A közös európai adásvételi joga minden tagállamban azonos, második szerződési jogi rendszer lesz, amely az egész Európai Unióban közös.

Szabadon választható rendszer: A közös európai adásvételi jog önként választható. A szerződési szabadság elvének megfelelően a kereskedőnek jogában áll, hogy e rendszer alapján tegyen szerződési ajánlatot („opt-in” rendszer), vagy megmaradjon a meglévő nemzeti szerződési jog keretei között. Sem a vállalkozások, sem a fogyasztók nem kötelesek a közös európai adásvételi jog alapján szerződést kötni.

Az „adásvételi” szerződésekre helyezett hangsúly: A közös európai adásvételi jog önálló és teljes körű szabályrendszert vezet be az adásvételi ügyletek tekintetében. Ez különösen (bár nem kizárólag) az áruk online adásvétele esetén lesz hasznos. A kereskedők az általuk kínált áruk és a közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások (például konyhafelszerelések üzembehelyezése) során is alkalmazhatják ezeket a szabályokat. Mivel az árukereskedelem teszi ki az EU-n belüli kereskedelem legnagyobb részét³², az adásvételi ügyletek akadályainak felszámolása kedvező hatást gyakorol az Unión belüli kereskedelem egészére. A digitális gazdaság fokozódó jelentőségének figyelembe vétele érdekében, és azért, hogy az új rendszer kiállja az idő próbáját, az új szabályok alkalmazási körének a digitális tartalomra vonatkozó szerződésekre is ki kell terjednie. Tehát a közös európai adásvételi jogot például akkor is alkalmazhatnák, ha az internetről letöltött zenét, filmeket, szoftvert vagy alkalmazásokat vásárolnak. Ezek a termékek beletartoznának az alkalmazási körbe, függetlenül attól, hogy a tárolásuk birtokba vehető adathordozón (pl.: CD-n vagy DVD-n) történik-e vagy sem.

A határon átnyúló szerződésekre történő korlátozás: A közös európai adásvételi jog hatálya az olyan határon átnyúló helyzetekre koncentrálódik, ahol felmerül az ügyleti

32

Az Eurostat 37/2010. Fókuszban a statisztika” (Statistics in Focus) kiadványa, valamint a külső és az EU-n belüli kereskedelemről szóló 2009. évi évkönyve szerint az Unión belüli árukereskedelem volumene 2008-ban négyszerese volt a szolgáltatások kereskedelmének.

többletköltségek és a jogi bonyolultság problémája. Ennélfogva a közös európai adásvételi jogot a szükségleteknek megfelelően alakítottuk ki, és nem vehető igénybe a meglévő nemzeti szerződési jog általános helyettesítésére. A tagállamok mérlegelésére bízunk, hogy szélesebb alkalmazási körrel ruházzák-e fel a rendszert. Így a tagállamok eldönthetik, hogy a belső szerződések számára is elérhetővé teszik-e a közös európai adásvételi jogot – ami tovább csökkenthetné az egységes piacon tevékenykedő vállalkozások ügyleti költségeit. *A vállalkozó és a fogyasztó közötti szerződésekre, valamint azon vállalkozások közötti szerződésekre helyezett hangsúly, ahol legalább az egyik fél kkv:* A közös európai adásvételi jog hatálya azokra a kérdésekre koncentrálódik, amelyek valós problémákat okoznak a határon átnyúló ügyletekben – vagyis a vállalkozó és a fogyasztó közötti szerződésekből, valamint azon vállalkozások közötti szerződésekből, ahol legalább az egyik fél kkv. Nem tartoznak a javaslat hatálya alá sem magánszemélyek közötti szerződések, sem az olyan kereskedők közötti szerződések, amelyek egyike sem kkv, mivel az ilyen jellegű, határokon átnyúló szerződések esetében jelenleg nem igazolható a fellépés szükségességének. A közös európai adásvételi jog meghagyja a tagállamoknak azt a választási lehetőséget, hogy a közös európai adásvételi jogot az olyan szerződések esetén is hozzáférhetővé tegyék, ahol az azt megkötő felek egyike sem kkv. A Bizottság az elkövetkező években folyamatosan figyelemmel kíséri majd ezt a kérdést annak megállapítása céljából, hogy szükség lehet-e további jogszabályi megoldásokra a magánszemélyek közötti és a vállalkozások közötti szerződések tekintetében.

Azonos fogyasztóvédelmi szabályrendszer: A rendelet a szerződési jog valamennyi területén közös és egyenlő adatvédelmi szintet állapít meg. Mivel ez politikai és jogi szempontból egyaránt feltétlenül szükséges, az összehangolást magas adatvédelmi szint alapján valósítják meg. Ennek eredményeként olyan összehangolt rendszer jön létre, amely bárhol, ahol a közös európai adásvételi jogot alkalmazzák, biztosítani fogja a fogyasztók védelmét és biztonságát.

Átfogó szerződési jogi szabályrendszer: A közös európai adásvételi jog olyan szabályokat tartalmaz, amelyek kiterjednek azokra a gyakorlati fontosságú kérdésekre, amelyek a határon átnyúló szerződések életciklusa alatt merülnek fel. E kérdések érintik a felek jogainak és kötelezettségeinek területeit, valamint a szerződésszegés esetén rendelkezésre álló jogorvoslatokat, a szerződést megelőző tájékoztatási kötelezettségeket, a szerződés megkötését (beleértve a formai követelményeket is), az elállás jogát és annak jogkövetkezményeit, a tévedés, csalás vagy tisztességtelen kihasználás miatti megtámadást, az értelmezést, a szerződés tartalmát és joghatásait, a szerződési feltételek tisztességtelenségének értékelését és annak jogkövetkezményeit, a megtámadás és a felmondás után az eredeti állapot helyreállítását, valamint az elévülést. A közös adásvételi jog szabályozza az alkalmazásából eredő kötelezettségek és feladatok megszegése esetén rendelkezésre álló szankciókat. Másrészt nem szabályoz egyes olyan kérdéseket, amelyek vagy rendkívül fontos szerepet játszanak a nemzeti jogban, vagy kevésbé lényegesek a határon átnyúló szerződések szempontjából (így pl.: a cselekvőképesség hiányára, a szerződés jogszabályba vagy jó erkölcsbe ütközésére, a képviselőre, a hitelezőre vagy az adósi többségre vonatkozó szabályok). E kérdések vonatkozásában továbbra is a Róma I. rendelet szerint alkalmazandó nemzeti jog szabályai az irányadók.

Nemzetközi dimenzió: A javaslatnak nemzetközi rendeltetése is van, amennyiben alkalmazhatóságához az is elegendő, ha csupán az egyik fél telepedett le egy uniós tagállamban. A kereskedők ugyanazon szabályrendszert alkalmazhatnák az EU-n kívüli és belüli kereskedőkkel folytatott üzleti kapcsolataikban. Az európai fogyasztók nagyobb termékválasztékhoz jutnának a közös európai adásvételi jog által nyújtott, garantált magas szintű védelem mellett, amennyiben a harmadik országok kereskedői hajlandók ennek alapján

értékesíteni a termékeiket a belső piacon. Az említett nemzetközi rendeltetése okán a közös európai adásvételi jog mércévé válhat az adásvételi szerződések keretében megkötött nemzetközi ügyletek terén.

2.2. A közös európai adásvételi jog hatékonysága

A Bizottság megközelítése olyan módon kezeli a szerződési jogi eltérések által a fogyasztóknak és a kereskedőknek okozott problémákat, amely – az elemzett többi megoldási lehetőséghez képest – a leginkább tiszteletben tartja az arányosság és a szubszidiaritás elveit. A választható közös európai adásvételi jog hatékonyabb a puha jogi megoldásoknál, így az egyszerű „eszköztárnál” (amely nem kötelező eszközként nem nyújthatna jogbiztonságot a kereskedők és a fogyasztók ügyletei számára), mivel olyan egyetlen és egységes szerződési jogi szabályrendszert hoz létre, amely közvetlenül hozzáférhető a vállalkozások és a fogyasztók számára. Ugyanakkor a fentiekben körvonalazott jellemzők kombinációja, és különösen az a tény, hogy a közös európai adásvételi jog kizárólag a határon átnyúló esetekben választható, de azonos szabályrendszer, azt jelenti, hogy e jog anélkül csökkentheti a határon átnyúló kereskedelem előtti akadályokat, hogy összeütközésbe kerülne a mélyen beágyazódott nemzeti megközelítésekkel és hagyományokkal. Például lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy eltérő fogyasztóvédelmi szintet tartsanak fenn a már meglévő belső szerződési jogukban, összhangban az uniós vívmányokkal. A közös európai adásvételi jog a már meglévő szerződési jogi szabályok választható kiegészítése lesz, és nem lép azok helyébe. Tehát a jogalkotási intézkedés csupán az ahhoz szükséges mértékig terjed ki, hogy további lehetőségeket teremtsen a kereskedők és a fogyasztók számára az egységes piacon. Emellett a közös európai adásvételi jogba foglalt magas szintű védelem alapján – pontosan a rendszer önkéntes jellege miatt – nagyobb esély kínálkozik azonos szabályrendszer elfogadására. Egy adott vállalkozás e rendszer mellett dönthet amiatt, hogy részesülni kíván a biztosított magas szintű védelemben, de nem kötelező ezt megtennie.

- Előnyök a vállalkozások számára

Ha egy kereskedő a közös európai adásvételi jogot választja, az annak hatálya alá tartozó területen kizárólag e szerződési jogi szabályokat kell alkalmazni. Ennélfogva a kereskedőknek csupán egy szabályrendszert – a közös európai adásvételi jogét – kellene szem előtt tartaniuk. Többé nem lenne szükséges figyelembe venniük a kötelező nemzeti rendelkezéseket, amint azt általában meg kell tenniük, ha másik tagállamból származó fogyasztóval kötnek szerződést. A gyakorlatban az eladók kezdeményeznék a közös európai adásvételi jog alkalmazását. A vevőknek kifejezett hozzájárulásukat kellene adniuk ehhez, mielőtt sor kerülhetne az ilyen típusú szerződés alkalmazására.

A közös európai adásvételi jog biztosítani fogja, hogy a vállalkozások lényegesen lefaraghassák ügyleti költségeiket. A gyakorlatban az új piacokon terjeszkedni kívánó kereskedőknek csak egy szerződési jogi rendszert kellene megismerniük az általuk addig ismert rendszer mellett. E jogot választva megtakarítást érnek el ahhoz képest, hogy egyébként 26 nemzeti szerződési jogot kellene tanulmányozniuk az Unión belüli kereskedelemhez. Ezért a kereskedők hasznot húzhatnak ebből az egyszerűbb közös jogi környezetből, amely kellő bizalommal töltheti el őket ahhoz, hogy új piacokon terjeszkedjenek. Ha más országok fogyasztói számára értékesítenek, a kereskedők minőségi védjegyként használhatják a közös európai adásvételi jog alkalmazását.

Ami a vállalkozások közötti szerződéseket illeti, a közös európai adásvételi jog azáltal nyújt többletértéket, hogy elősegíti a kkv-k alkalmazandó jogról folytatott tárgyalásait.

Egyszerűbben megállapodhatnak egy olyan semleges jogról, amely mindkét fél számára egyaránt hozzáférhető a saját nyelvén. A közös európai adásvételi jog megismerését követően a kereskedők nem viselnének többé költségeket annak alkalmazása során. Ami a kifejezetten a kkv-kat terhelő költségeket illeti, a közös európai adásvételi jog azokra a vállalkozások közötti szerződésekre vonatkozik, ahol legalább a felek egyike kkv. Annak érdekében, hogy a kkv-k a lehető legnagyobb haszonhoz jussanak, a Bizottság a megfelelő csatornákon arra ösztönözné a tagállamokat, hogy tájékoztassák a kereskedőket a közös európai adásvételi jogról és annak előnyeiről. Emellett minden tagállam megkapja azt a választási lehetőséget, hogy – amennyiben helyénvalónak tartja ezt – akkor is hozzáférhetővé tegye a közös európai adásvételi jogot a vállalkozások közötti szerződésekből, ha a felek egyike sem kkv.

- **Előnyök a fogyasztók számára**

A közös európai adásvételi jogot úgy alakítottuk ki, hogy magas szintű és minden tagállamban azonos védelmet biztosítson a fogyasztók számára annak érdekében, hogy e jog olyan minőségi védjeggyé válhasson, amelyben a fogyasztók megbízhatnak határon átnyúló vásárlásaik során. Ennek az az egyik legjobb példája, hogy a közös európai adásvételi jog hibás termék átadása esetén a jogorvoslatok közötti szabad választást kínálja a fogyasztóknak. Ennélfogva lehetőséget biztosít a fogyasztóknak, hogy azonnal felmondják a szerződést. Jelenleg EU-szerte a fogyasztók nagy többsége nem rendelkezik ilyen szabad választási lehetőséggel³³. E magas szintű fogyasztóvédelem bizalmat ébreszt majd a fogyasztókban, és arra ösztönzi őket, hogy más uniós országokban vásároljanak termékeket.

A javaslat az átláthatóság érdekében garantálja, hogy a fogyasztót mindig tájékoztatni kell arról, hogy a szerződés megkötésére a közös európai adásvételi jog alapján kerül sor, és ehhez neki minden esetben hozzá kell járulnia. Az említett tájékoztatás mellett a kereskedőnek szabványos tájékoztató formájában át kell adnia a fogyasztó számára a legfontosabb védelmet élvező jogok összefoglalóját. E tájékoztató segíti a fogyasztót alapvető jogainak megértésében, ezáltal hozzájárulva a bizonytalanság eloszlatásához, ami sok fogyasztót elriaszt a határon túli vásárlástól. Mivel a tájékoztatót világos és tömör formában az EU összes hivatalos nyelvén biztosítják, segítséget fog nyújtani azoknak a fogyasztóknak, akik nem olvassák el a szerződési feltételeket azok hossza és összetettsége miatt.

A határon átnyúló ajánlatok szélesebb körű hozzáférhetősége előnyös lesz azon piacok fogyasztóinak, amelyeket jelenleg a szerződési jog bonyolultsága miatt elkerülnek a kereskedők, vagy ahol azért nem jelennek meg, mivel a piac csekély mérete miatt nem éri meg számukra a belépés magas ügyleti költségeinek viselése. Ezek a fogyasztók azáltal jutnak előnyhöz, hogy a belső piacon zajló intenzívebb verseny szélesebb termékválasztékot fog nyújtani, és alacsonyabb árakat tesz majd elérhetővé.

2.3. Kapcsolat a vívmányokkal

A javaslat kiegészítő megközelítést jelent a fogyasztóvédelem terén meglévő vívmányok tartalmához képest. Először is összefogja az említett intézkedéseket, és összhangban van azokkal, jóllehet nem korlátozódik a megállapított minimális szintű védelemre. Másodsorban nem lép az általánosan alkalmazandó vívmányok helyébe, tekintve hogy a határon átnyúló

³³

A közös adásvételi jogba foglalthoz hasonló jogorvoslatok közötti szabad választás nem létezik az alábbi tagállamokban: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Finnország, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország és Szlovákia. Valójában csak öt tagállam kínál a közös adásvételi jogba foglalttal azonos lehetőséget (Franciaország, Görögország, Litvánia, Luxemburg, Portugália), néhány másik ország pedig köztes megközelítést fogadott el (az Egyesült Királyság, Írország, Lettország, Szlovénia).

szerződésekre korlátozódik. Ezért továbbra is szükség lesz arra, hogy az e területen alkalmazott hagyományos összehangolási megközelítés alkalmazásával fejlesszük a fogyasztóvédelmi normákat. Ennek kapcsán a két megközelítés idővel várhatóan párhuzamosan, és egymásból kölcsönösen ötletet merítve fejlődik majd.

A javaslat összhangban van az egyéb uniós szakpolitikákkal. Például előirányozza, hogy a kereskedők vegyék fontolóra alternatív vitarendezés alkalmazását a peren kívüli vitarendezés hatékony, gyors és olcsó módjaként. Ezen kívül a 2000 eurót meg nem haladó összeg miatt pereskedni szándékozók igénybe vehetik a kis értékű követelések európai eljárását, amelyet a határon átnyúló adósságbehajtás megkönnyítése céljából hoztak létre.

A javaslat emellett támogatást nyújt azoknak a jövőbeni kezdeményezéseknek, amelyek az egységes piacon belüli kereskedelmi akadályok csökkentésére irányulnak, akár összehangolási irányelvek révén, akár egyéb megfelelő intézkedések útján. A javaslat tartalmaz néhány olyan adásvétellel kapcsolatos különös szabályt, amelyek a digitális tartalom szolgáltatására irányuló szerződésekre vonatkoznak. Ezek képezhetik az alapját a digitális piaci fogyasztóvédelemre vonatkozó átfogóbb jövőbeni politikának és intézkedéseknek. 2018-ban magának a rendeletnek a rendelkezéseit is felülvizsgáljuk, figyelembe véve többek között a hatály további kiterjesztésének szükségességét a vállalkozások közötti szerződések tekintetében, valamint a digitális tartalom és az uniós vívmányok jövőbeni fejleményei vonatkozásában megvalósuló piaci és a technológiai fejlődést.

A Bizottság továbbra is vizsgálni fogja a fogyasztói jog tágabb összefüggéseit, így például azt, hogy a tisztességtelen kereskedelmi eljárásokról szóló irányelv és a megtévesztő reklámról szóló irányelv felülvizsgálatakor frissíteni kell-e a fogyasztókat érintő szabályokat, illetve ki kell-e azokat terjeszteni. Emellett a Bizottság továbbra is mérlegeli a vállalkozások üzleti gyakorlatait, többek között annak szerződési dimenzióját.

2.4. Kísérő intézkedések

A közös európai adásvételi jog hatékony alkalmazása és egységes értelmezése érdekében a javaslat jövőbeni támogató intézkedéseket irányoz elő.

Az Európai Parlament, a vállalkozások, a gyakorló jogászok és a fogyasztóvédelmi szervezetek javaslatainak benyújtását követően a Bizottság szorosan együttműködik majd az összes érintett érdekelttel a tevékenységi ágazatokkal kapcsolatos vagy kereskedelmi szakterületekre vonatkozó „európai szerződési mintafeltételek” kialakításának támogatása érdekében. Az általános szerződési feltételeket magában foglaló, és az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén hozzáférhető mintaszerződés segítséget jelenthet azoknak a kereskedőknek, akik a közös európai adásvételi jogot választva kívánnak határon átnyúló szerződéseket kötni. A Bizottság a közös európai adásvételi jog hatálybalépésétől számított 3 hónapon belül megindítja ezt a folyamatot annak révén, hogy – elsősorban a közös európai adásvételi jog felhasználóinak érdekeit képviselő – szakértői csoportot hoz létre. Az érdekelték hozzájárulhatnak a kereskedelmi gyakorlatokkal kapcsolatos szükséges ismeretekhez és szaktudáshoz, valamint az ágazatokra vonatkozó általános szerződési feltételek megfogalmazásához, miközben hasznosítják azokat az első kézből szerzett gyakorlati tapasztalatokat, amelyeket a közös európai adásvételi jog alkalmazása során szereznek.

A közös európai adásvételi jog egységes értelmezése és alkalmazása érdekében a javaslat előirányozza továbbá a jogi aktus rendelkezéseinek értelmezését befolyásoló európai és

nemzeti bírósági határozatok nyilvánosan hozzáférhető adatbázisának felállítását. A tagállamok felkérést kapnak, hogy haladéktalanul értesítsék a Bizottságot az ilyen ítéletekről.

A közös európai adásvételi jog rendelkezéseinek közös értelmezése érdekében a Bizottság képzéseket szervez a közös európai adásvételi jogot alkalmazó jogi szakemberek részére³⁴.

3. KÖVETKEZTETÉS

A közös európai adásvételi jog konkrét megoldást jelent egy, a vállalkozásokat és a fogyasztókat érintő kézzelfogható problémára: az európai belső piacon történő, határon átnyúló vétel és értékesítés során keletkező költségekre és jogi bizonytalanságra. E jog emellett újító megközelítést képvisel, mivel az arányosság elvével összhangban tiszteletben tartja a tagállamok jogi hagyományait és kultúráját, miközben lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy e jogot alkalmazzák. A fogyasztók nem csupán az e jog által biztosított magas szintű védelem révén keletkező bizalom révén jutnak előnyökhöz, hanem az e jog alkalmazása nyomán csökkenő árak és szélesebb termékválaszték miatt is. Ami a kereskedőket illeti, a közös adásvédelmi jog csökkenti ügyintézési és ügyleti költségeiket, ezáltal hozzájárul a határon átnyúló kereskedelem terjedéséhez és az európai gazdasági növekedéshez.

A Bizottság szorosan együtt fog működni az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, valamint a nemzeti parlamentekkel, hogy az egységes piac létrehozatalának huszadik évfordulója előtt gyors megállapodásra jussanak a közös európai adásvételi jogról. A Bizottság emellett továbbra is együttműködik az érdekeltekkel, és kiváltképpen a közös európai adásvételi jogot alkalmazókkal (különösen a kkv-kkal és a fogyasztókkal), valamint a jogi szakma képviselőivel, hogy Európai Unió szerte széles körben elfogadtassa a közös európai adásvételi jogot, mivel – annak választható jellegére tekintettel – e jog sikere végső soron attól függ, hogy a belső piaci ügyletek során ezt választják-e, és erre milyen mértékben kerül sor.

³⁴

A Bizottság közleménye az uniós szintű igazságszolgáltatás iránti bizalom felépítéséről: az európai igazságügyi képzés új dimenziója, COM(2011) 551 végleges.

I. MELLÉKLET

Az EU jogi kerete a közös európai adásvételi jogról szóló javaslat területén

A vállalkozó és fogyasztó közötti szerződések				A vállalkozások közötti szerződések		
Szerződési jogi terület	A fogyasztói jogokról szóló irányelv	Egyéb releváns uniós fogyasztói jogszabály	E-kereskedelem irányelv	E-kereskedelm irányelv	A késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló irányelv	Az áruk nemzetközi adásvételéről szóló bécsi egyezmény
Szerződéskötést megelőző tájékoztatás és tárgyalások	IGEN	IGEN	IGEN	IGEN	NEM	NEM néhány kivétellel
A szerződés megkötése	NEM	NEM	IGEN részben	NEM	NEM	IGEN
Elállási jogok	IGEN	IGEN	NEM	NEM	NEM	NEM
Akarathibák	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM
Értelmezés	NEM	NEM (egy kivétellel)	NEM	NEM	NEM	IGEN
Tartalom és joghatások	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM néhány kivétellel
Tisztességtelen szerződési feltételek	NEM	IGEN	NEM	NEM	IGEN részben	NEM
Az adásvételi szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok	NEM	IGEN	NEM	NEM	NEM	IGEN
Az átadás és a kárveszély átszállása	IGEN	NEM	NEM	NEM	NEM	IGEN
A kapcsolódó szolgáltatási szerződés feleinek kötelezettségei és a rendelkezésükre álló jogorvoslatok	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM

Kártérítés, szerződésszegés miatt előírt kötbér és kamat	NEM	NEM	NEM	NEM	IGEN	IGEN
Az eredeti állapot helyreállítása	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM	IGEN
Elévülés	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM	NEM